БИЛТЕН ЕКО

Месечни извештај о стању животне средине у граду Крагујевцу

Година 16. број 5/26 мај 2026.

ИЗВЕШТАЈ за МАЈ 2026.

О СТАЊУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ГРАДУ КРАГУЈЕВЦУ

КРАГУЈЕВАЦ у МАЈУ

5 **АЕРОЗАГАЂЕЊЕ НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА КРАГУЈЕВЦА у МАЈУ 2026. године**

10 **ИЗВЕШТАЈ О МЕРЕЊУ КОМУНАЛНЕ БУКЕ за мај 2026. године**

14 **Аеропалинолошки извештај за град Крагујевац – мај 2026. год**

ЕКО ВЕСТИ

16 Шест милиона динара за пројекте из области заштите животне средине

17 Крагујевац „Зелени шампион 2026“

18 Ревитализација изворишта „Брзан“ до стабилнијег водоснабдевања Крагујевца

20 Депонија Јовановац под надзором из ваздуха

21 „Детективи земљишта“ започели свој пут ка разумевању виталне улоге земљишта у екосистемима

22 Грађани Крагујевца очистили Метино брдо у акцији „Заврни рукаве“

23 Уручено годишње признање „Крагујевачки слез“ за допринос заштити животне средине

24 Најпосећенија зелена оаза у граду чистија и безбеднија за боравак свих генерација

25 Очување пчела питање опстанка пољопривредне производње

26 Поводом Светског дана без дуванског дима организовани превентивни прегледи у ОШ „Станислав Сремчевић“

27 Крагујевац део разговора о системским решењима у области комуналног отпада

Извештај за

Мај

2026

Институт
за јавно здравље
Крагујевац

АЕРОЗАГАЂЕЊЕ НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА КРАГУЈЕВЦА У МАЈУ 2026. ГОДИНЕ

СТРУЧНО МИШЉЕЊЕ О КВАЛИТЕТУ ВАЗДУХА

У мају 2026. године праћен је квалитет ваздуха, имисиона мерења на више локација у граду Крагујевцу.

СУМПОР ДИОКСИД

У току овог месеца, 24 часовне вредности сумпор диоксида биле су испод законом дозвољених ГВИ 125 µg/m³.

Максимална измерена вредност била је 9 µg/m³, измерена на мерном месту насеље Ердоглија ОШ "Станислав Сремчевић" 28.05.2026.

АЗОТ ДИОКСИД

У току оваог месеца, 24 часовне вредности азот диоксида биле су испод законом дозвољених ГВИ 85 µg/m³.

Максимално измерена вредност била је 52 µg/m³, на мерном месту раскрсница код школе "Сестре Нинковић" 06.05.2026., док је граница толеранције 40 µg/m³.

ИНДЕКС ЦРНОГ ДИМА

У току овог месеца, 24 часовне вредности индекса црног дима 24 часовне вредности индекса црног дима у току овог месеца биле су изнад законом дозвољених ГВИ 50 µg/m³ на једном м ерном месту.

Максимално измерена вредност била је 55 µg/m³, на мерном месту центар града "штафета" 17.05.2026. године.

Укупно у мају 2026. године био је један дан са вредностима изнад ГВИ 50 µg/m³, на мерном месту "штафета"

.

Резултати испитивања концентрација SO_2, чађи, NO_2 (основне загађујуће материје) на подручју града Крагујевца у току МАЈА 2026. године

Локалне мерне станице за имисиона мерења (24 h мерења)	СРЕДЊА МЕСЕЧНА ВРЕДНОСТ			МАКСИМАЛНА ВРЕДНОСТ			БРОЈ ДАНА ИЗНАД ГВИ		
	SO_2 µg/m³	Чађ µg/m³	NO_2 µg/m³	SO_2 µg/m³	Чађ µg/m³	NO_2 µg/m³	SO_2 µg/m³	Чађ µg/m³	NO_2 µg/m³
Чистоћа	4	25	17	8	35	22			
Споменик Штафета	3	25	31	6	55	41			
О.Ш. „Мирко Јовановић“	<3	22	15	5	38	25			
Пивара	3	22	11	7	39	20			
О.Ш."Станислав Сремчевић"	5	22	12	9	40	22			

*ГВИ (гранична вредност имисије)

ГВИ		
	за SO_2 за 24 часа	125 µg/m³
	за SO_2 за годину дана	50 µg/m³
	за чађ за 24 часа, одн. за годину дана	50 µg/m³
	за NO_2 за 24 часа	85 µg/m³

УКУПНЕ ТАЛОЖНЕ МАТЕРИЈЕ

GVI за укупне таложне материје износи 450 mg/m²/дан.

Укупне таложне материје у мају 2026. године мерене су на четири мерна места: "Аутобуска станица", "Бриони" као и "медицинска школа" и раскрсница "Мала вага". Укупне таложне материје у мају нису прекорачиле максимално дозвољену вредност (450 mg/m²/дан). На мерном месту "медицинска школа", измерена је највећа вредност у мају 2026. године од 208,48 mg/m²/дан.

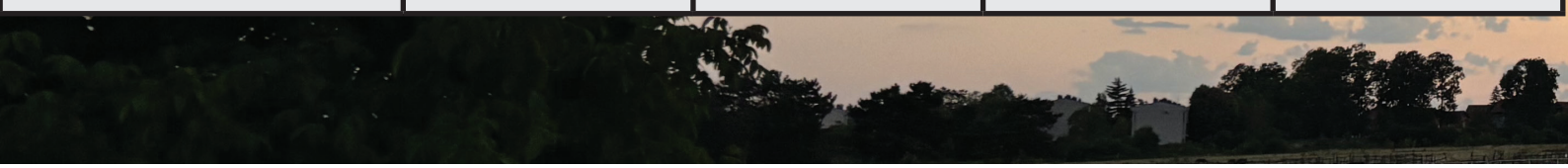
МЕРНО МЕСТО	УКУПНЕ ТАЛОЖНЕ МАТЕРИЈЕ	Растворне материје	Нерастворне материје
Мерна јединица	mg/m²/дан	g/m²/дан	g/m²/дан
1. Пивара - „Бриони“	173.91	126.93	46.98
2. Аутобуска станица	193.36	175.16	18.20
3. Медицинска школа	203.48	179.14	24.34
4. Мала Вага	177.55	127.39	50.16
МДК	за укупне таложне материје	450 mg / m² / дан	

ТЕШКИ МЕТАЛИ

Концентрације тешких метала (олова, цинка, никла и кадмијума) из таложних материја мерене су на сва четири мерна места (Мала Вага и Медицинска школа, Бриони и аутобуска станица) и у мају 2026. године су биле у оквиру очекиваних вредности

Резултати испитивања концентрација тешких метала из седиментних материја на испитиваним локацијама за град Крагујевац у току МАЈА 2026. године

ЛОКАЦИЈА	ОЛОВО	КАДМИЈУМ	ЦИНК	НИКЛ
ГВИ	250 µg/m²/дан	5 µg/m²/дан	400 µg/m²/дан	µg/m²/дан
Пивара - „Бриони“	<0.10	2.16	38.66	0.92
Аутобуска станица	<0.10	0.36	30.55	<0.15
Медицинска школа	<0.10	<0.05	41.35	0.45
Мала Вага	3.28	<0.05	4.33	0.50

СУСПЕНДОВАНЕ ЧЕСТИЦЕ величине pm10

Суспендоване честице величине PM10 мерене су на локацији ОШ "Мирко Јовановић", континуирано 24 часа, од 01.05. - 31.05.2026. године. Суспендоване честице PM10 у праћеном периоду нису прелазиле граничну вредност.

Највећа вредност за PM10 била је **48,1 µg/m³**, измерена 21.05.2026. године (гранична вредност ГВИ 50 µg/m³).

Током маја 2026. године у праћеном периоду није било дана са измереним вредностима изнад граничне вредности

.

Тешки метали у суспендованим честицама за MAJ 2026. године

Мерно место	ОШ "Мирко Јовановић" (тешки метали у сусп. честицама PM 10)			
Параметар	Кадмијум	Олово	Никл	Арсен
Мер. Јед.	µg/m3	ng/m3	ng/m3	ng/m3
Метода испитивања	SRPS EN 14902:2005			
Број мерења	7	7	7	7
Средња месечна вредност	<0.5	<0.003	<0.9	<0.9
Максимална месечна вредност	<0.5	<0.003	1.6	<0.9
Број дана изнад ГВИ				

ТЕШКИ МЕТАЛИ У PM 10

Концентрације тешких метала (кадмијума, олова, никла и арсена) у суспендованим честицама величине PM10 мерене су на локацији ОШ "Мирко Јовановић" 05.05.2026., 16.05.2026., 21.05. и 28.05.2026. године.

Испитане вредности за олово нису прелазиле ГВ вредност, односно испитиване вредности кадмијума, никла и арсена биле су ниже него циљне вредности за поменуте метале у суспендованиим честицама PM10 током мерних дана у мају 2026. године.

Одређивање укупних суспендованих честица и честица PM10 за MAJ 2026. године

ЛОКАЦИЈА Незнаног јунака (О.Ш. Мирко Јовановић)	Средња месечна вредност	Максимална вредност	Број дана изнад ГВИ
PM10	27.4	48.1	

АЗОТ ДИОКСИД и ЧАЂ
– пореклом из саобраћаја

Имисија азот диоксида и чађи пореклом из саобраћаја за MAJ 2026. године

	АЗОТДИОКСИД			ЧАЂ		
ГВИ	85 µg/m³			50 µg/m³		
ЛОКАЦИЈА	Средња месечна вредност	Макс. вредност	Број дана изнад ГВИ	Средња месечна вредност	Макс. вредност	Број дана изнад ГВИ
Средња медицинска школа	27	52		26	37	
Мала вага	19	37		26	44	

ЗАКЉУЧАК

У мају 2026. године, на основу резултата имисионих мерења, може се закључити да је квалитет ваздуха био задовољавајући, са минималним оптерећењем квалитета ваздуха индексом црног дима (чађи) на једној локацији, као последица интензивног саобраћаја.

Овакав квалитет ваздуха пре свега у насељу Аеродром могао је штетно да утиче на осетљиве популације грађана приликом дужег боравка на тој локацији.

Мере за побољшање квалитета ваздуха могу бити:
краткорочне и дугорочне.

КРАТКОРОЧНЕ МЕРЕ

Редовно прање и чишћење улица и тротоара у урбаном делу града, посебно део града око аутобуске станице и самом центру (влажно прање). Ограничење кретања тешких камиона и шлепера у центру града током саобраћајних шпицева.

ДУГОРОЧНЕ МЕРЕ

Смањивати број индивидуалних ложишта на чврста горива (дрво, угаљ), рад енергана система централног даљинског грејања изменити; наставити увођење гасификације. Озелењавање јавних површина (стварањем мини паркова)..

ИЗВЕШТАЈ О МЕРЕЊУ КОМУНАЛНЕ БУКЕ

за МАЈ 2026. године

Мерење и елаборирање нивоа комуналне буке у МАЈУ 2026. године спроведено је у Крагујевцу дана 05.05. и 06.05.2026. године на задатим мерним местима, одређивањем меродавног нивоа буке за дан, вече и ноћ (два мерења у дневном термину, једно мерење у вечерњем и два мерења у ноћном термину).

Мерење буке у животној средини извршено је у складу са следећим прописима: Уредба о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини ("Службени гласник Републике Србије", бр. 75/10), SRPS ISO 1996-2 Описивање, мерење и оцењивање буке у животној средини – одређивање нивоа буке у животној средини, Правилник о методологији за одређивање акустичких зона ("Службени гласник Републике Србије", бр. 72/10), Правилник о методама мерења буке, садржини и обиму о мерењу буке ("Службени гласник Републике Србије", бр. 139/22), Закон о заштити од буке у животној средини ("Службени гласник Републике Србије", бр. 96/21).

РЕЗУЛТАТИ			
МЕРНО МЕСТО		Опис локација	Опис потенцијалних извора буке
1.	Раскрсница код "Порте" – зона градског центра	Мерно место је травнате површине на простору летње баште угоститељског објекта "Порта". Апарат за мерење буке је окренут у правцу раскрснице улица краља Александра I Карађорђевића и Кнеза Милоша. Лево од апарата је простор летње баште, а потом поменути угоститељски објекат, десно је затрављен простор летње баште, а потом улица кнеза Милоша преко пута које се налазе објекти градске цркве. Преко пута поменуте раскрснице налазе се стамбене-пословне вишеспратнице са низом локала различите намене.	Бука до мерног места допире од саобраћаја, пролазника и музичког програма из угоститељског објекта "Порта".
2.	Зона поред прометних саобраћајница, раскрсница "Мала вага"	Мерно место је са јавне површине – платоа на простору трга Мала вага. Апарат за мерење буке је окренут у правцу центра раскрснице од које се налази на растојању од 25м, лево од апарата је улица "Кнеза Милоша", а потом стамбена вишеспратница, десно од апарата је трговачко-пословни објекат, а потом стамбена вишеспратница. Иза апарата је простор трга са пар ретких високих стабала, а потом улица "Гружанска" иза које су такође вишеспратнице, стамбено-попсловног типа.	Доминантан извор буке на предметној локацији представља саобраћај са горе поменутих улица.
3.	Обданиште "Чуперак" – индустријска зона	Мерно место је паркинг простор испред обданишта "Чуперак". Апарат за мерење буке је окренут у правцу ул. "Драгослава Срејовића", на растојању од 30м од средине исте, иза које се налазе индустријски објекти фабрике "Чар", а потом у даљем низу поред улице и објекти других фирми које послују на предметној локацији. Лево од апарата је паркинг простор са аутомобилима, а потом пошумљен простор "Еко-парка Илина вода" са ниским и високим растињем. Десно од апарата је затрављен отворен простор, потом ретко ниско и високо растиње које се простире све до парцеле на коме се налазе индустријски објекти.	Бука до мерног места допире из индустријских објеката на предметној локацији и од саобраћаја који се одвија горе наведеном улицом.
4.	Насеље Аеродром – стамбена зона	Мерно место је са јавне површине - тротоара поред јавне чесме у насељу Аеродром. Околни простор чини затрављена површина са врло ретким високим растињем, а потом у окружењу стамбене вишеспратнице. Апарат за мерење буке је окренут у правцу једне од вишеспратница ка јужном делу насеља. Лево и десно од апарата су стамбене вишеспратнице, иза апарата су објекти и двориште дечјег обданишта "Полетарац".	Бука до мерног места допире од саобраћаја са улица које окружују насеље, од деце која се играју у дворишту обданишта и од пролазника.

5.	У болничкој зони, КЦ Крагујевац – на травњаку у правцу ул. Змај Јовина-споменик Михајлу Илићу.	Мерно место је са простора малог парка поред споменика др Михајлу Илићу. Апарат за мерење буке је окренут у правцу зграде у којој се налази економско-финансијска служба, иза апарата је објекат црнтралне болничке кухиње на којој је монтиран вентилатор који на предметној локацији представља извор са највишим нивоом буке, десно од апарата је објекат у коме је смештено одељење за инфективне болести, лево је објекат у коме су смештена одељења за правне послове и одељење за кожне болести.	Бука до мерног места допире од саобраћаја са локалних улица из болничког круга, са улице Змај Јовине и од горе поменутог вентилатора на објекту кухиње.
6.	Зона одмора и рекреације, Велики парк	Мерно место је са простора Великог парка. Апарат за мерење буке је постављен 30m од улице Сестре Јањић и окренут у правцу исте иза које се налази зграда факултета инжењерских наука, лево од апарата на око 30м је угоститељски објекат, десно и иза апарата је простор парка са високим растињем средње густине.	Бука до мерног места допире од саобраћаја са улице Сестре Јањић, из поменутог угоститељског објекта и пролазника са предметне локације.

Методологија

Одређивање вредности дневног и ноћног нивоа комуналне буке вршено је према прописаној методологији.

Мерење нивоа буке вршено је прецизним импулсним мерачем нивоа звука NORSONIC тип NOR 118. За једно трећинску октавну анализу буке коришћен је филтер сет. Калибрација је извршена пре и после самог мерења.

Пре одређивања нивоа комуналне буке, одређивани су микроклиматски услови, који су од значаја за меродавност резултата: температура ваздуха, релативна влажност ваздуха, ваздушни притисак и брзина ветра добијени су од локалне хидрометеоролошке станице, која је у саставу Републичког хидрометеоролошког завода

Мерење буке у комуналној средини извршено је на висини од 1,2 m до 1,5 m од површине терена, на удаљености најмање 3,5 m од зидова објеката. Мерење буке којој су изложене зграде у насељима вршено је на 1 до 2m од фасаде. Мерења су вршена према упутству за мерење буке и прписима у области буке у животној средини. Апарат за мерење буке је постављен на висини од 1,5м од тла. Извршена су мерења у трајању од по 15 минута у сваком термину.

Приликом мерења на отвореном простору одређена је и учесталост проласка лаких и тешких моторних возила.

Акустичке карактеристике буке	
Временска	***Фреквенцијска***
Непроменљива бука:	***Широкопојасна бука:***
Променљива бука:	***Ускопојасна бука:***
Испрекидана бука:	***Са истакнутим тоном:***
Импулсна бука:	***Са нискофреквентним садржајем:***
Током мерења, промена нивоа буке „споро„ је показала колебање веће од 5dBA, па је стога бука променљива.	***Спектралном анализом је утврђено да је расподела звучне енергије у више суседних октава равномерна.***

МЕРНО МЕСТО 1		Еквивалентни ниво dB(A)			
		измерени ниво	додатак	меродавни ниво	дозвољени ниво
ДАН	8.00 - 11.00	63.6		64	65
	13.00 -16.00	70.2		70	65
ВЕЧЕ	18.00 - 22.00	63.0		63	65
НОЋ	23.00 - 02.00	58.7		59	55
	03.00 - 06.00	56.6		57	55
ОЦЕНА	Према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетни ефеката буке у животној средини (Сл.гласник Републике србије, бр. 75/2010), меродавни нивои буке испитаних звучних извора **не прелазе дозвољени ниво за зону** дуж главних градских саобраћајница (за дан и вече, максимални дозвољени ниво 65 dBA) и за ноћ (максимални дозвољени ниво 55 dBA)				

МЕРНО МЕСТО 2		Еквивалентни ниво dB(A)			
		измерени ниво	додатак	меродавни ниво	дозвољени ниво
ДАН	8.00 - 11.00	62.8		63	65
	13.00 -16.00	63.6		64	65
ВЕЧЕ	18.00 - 22.00	63.8		64	65
НОЋ	23.00 - 02.00	55.7		56	55
	03.00 - 06.00	56.4		56	55
ОЦЕНА	Према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке,узнемиравања и штетни ефеката буке у животној средини (Сл.гласник Републике србије, бр. 75/2010), меродавни нивои буке испитаних звучних извора **не прелазе дозвољени ниво за зону градски центар** (за дан и вече, максимални дозвољени ниво 65 dBA) и за ноћ, (максимални дозвољени ниво 55 dBA				

МЕРНО МЕСТО 3		Еквивалентни ниво dB(A)			
		измерени ниво	додатак	меродавни ниво	дозвољени ниво
ДАН	8.00 - 11.00	56.7		57	50
	13.00 -16.00	55.9		56	50
ВЕЧЕ	18.00 - 22.00	54.0		54	50
НОЋ	23.00 - 02.00	48.7		49	40
	03.00 - 06.00	48.6		49	40
ОЦЕНА	Према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање буке,узнемиравања и штетни ефеката буке у животној средини (Сл.гласник Републике србије, бр. 75/2010), меродавни нивои буке испитаних звучних извора **не прелазе дозвољени ниво за зону чисто стамбено подручје** (за дан и вече, максимални дозвољени ниво 55 dBA) **и за ноћ** (максимални дозвољени ниво 45 dBA)				

МЕРНО МЕСТО 4		Еквивалентни ниво dB(A)			
		измерени ниво	додатак	меродавни ниво	дозвољени ниво
ДАН	8.00 - 11.00	58.2		58	55
	13.00 -16.00	52.6		53	55
ВЕЧЕ	18.00 - 22.00	50.8		51	55
НОЋ	23.00 - 02.00	46.4		46	45
	03.00 - 06.00	45.7		46	45
ОЦЕНА	Према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини (Сл.гласник Републике србије, бр. 75/2010), меродавни нивои буке испитаних звучних извора **не прелазе дозвољени ниво за зону чисто стамбено подручје** (за дан и вече, максимални дозвољени ниво 55 dBA) **и за ноћ** (максимални дозвољени ниво 45 dBA)				

МЕРНО МЕСТО 5		Еквивалентни ниво dB(A)			
		измерени ниво	додатак	меродавни ниво	дозвољени ниво
ДАН	8.00 - 11.00	55.1		55	50
	13.00 -16.00	56.2		56	50
ВЕЧЕ	18.00 - 22.00	54.6		55	50
НОЋ	23.00 - 02.00	48.7		49	40
	03.00 - 06.00	48.7		49	40
ОЦЕНА	Према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке,узнемиравања и штетни ефеката буке у животној средини (Сл.гласник Републике србије, бр. 75/2010), меродавни нивои буке испитаних звучних извора **не прелазе дозвољени ниво за болничке зоне и опоравилишта** (за дан и вече, максимални дозвољени ниво 50 dBA) **и за ноћ** (максимални дозвољени ниво 40 dBA)				

МЕРНО МЕСТО 6		Еквивалентни ниво dB(A)			
		измерени ниво	додатак	меродавни ниво	дозвољени ниво
ДАН	8.00 - 11.00	48.4		48	50
	13.00 -16.00	44.3		44	50
ВЕЧЕ	18.00 - 22.00	47.2		47	50
НОЋ	23.00 - 02.00	46.7		47	40
	03.00 - 06.00	49.6		50	40
ОЦЕНА	Према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке,узнемиравања и штетни ефеката буке у животној средини (Сл.гласник Републике србије, бр. 75/2010), меродавни нивои буке испитаних звучних извора **не прелазе дозвољени ниво за зону одмора и рекреације, велики паркови** (за дан и вече, максимални дозвољени ниво 50 dBA) **и за ноћ** (максимални дозвољени ниво 40 dBA).				

ЗАКЉУЧАК

Мерно место бр. 1. "Порта" – "Порта" – посматрано према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини ("Сл.гласник РС", бр. 75/10) и документу бр. 3/2014 – Акустичко зонирање града Крагујевца, припада зони бр. 5 – Градски центар, занатска, трговачка, административно-управна зона са становима, зона дуж аутопутева, магистралних и градских саобраћајница, дозвољена бука за дан 65 dB и за ноћ 55 dB.

Мерно место бр. 2. Раскрсница "Мала вага" - посматрано према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини ("Сл.гласник РС", бр. 75/10) и документу бр. 3/2014 – Акустичко зонирање града Крагујевца, припада зони бр. 5 – Градски центар, занатска, трговачка, административно-управна зона са становима, зона дуж аутопутева, магистралних и градских саобраћајница, дозвољена бука за дан 65 dB и за ноћ 55 dB.

Мерно место бр. 3. Индустријска зона, обданиште "Чуперак" - Индустријска зона, обданиште "Чуперак" - посматрано према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини ("Сл.гласник РС", бр. 75/10) и документу бр. 3/2014 – Акустичко зонирање града Крагујевца, припада зони бр. 6 – Индустријска, складишна и сервисна подручја и транспортни терминали без стамбених зграда – (На граници ове зоне бука не сме прелазити граничну вредност у зони са којом се граничи), дозвољена бука за дан 65 dB и за ноћ 55 dB. Према намени и предметној локацији на којој се налази обданиште "Чуперак" зона у коју се може сврстати је зона бр.1 - Подручја за одмор и рекреацију, болничке зоне и опоравилишта, школе, културно-историјски локалитети, велики паркови, дозвољена бука за дан 50 dB и за ноћ 40 dB.

Мерно место бр. 4. – насеље "Аеродром"- посматрано према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини ("Сл.гласник РС", бр. 75/10) и документу бр. 3/2014 – Акустичко зонирање града Крагујевца, припада зони бр. 3 – Чисто стамбено подручје, дозвољена бука за дан 55 dB и за ноћ 45 dB.

Мерно место бр. 5. – Болничка зона-споменик др Михајлу Илићу, - посматрано према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини ("Сл.гласник РС", бр. 75/10) и документу бр. 3/2014 – Акустичко зонирање града Крагујевца, припада зони бр. 1 – Подручја за одмор и рекреацију, болничке зоне и опоравилишта, школе, културно-историјски локалитети, велики паркови, дозвољена бука за дан 50 dB и за ноћ 40 dB.

Мерно место бр. 6. – Велики парк - посматрано према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини ("Сл.гласник РС", бр. 75/10) и документу бр. 3/2014 – Акустичко зонирање града Крагујевца, припада зони бр. 1 – Подручја за одмор и рекреацију, болничке зоне и опоравилишта, школе, културно-историјски локалитети, велики паркови, дозвољена бука за дан 50 dB и за ноћ 40 dB.

ИНСТИТУТ ЗА ЗАШТИТУ ЗДРАВЉА КРАГУЈЕВАЦ
INSTITUTE OF PUBLIC HEALTH KRAGUJEVAC

Аеропалинолошки извештај за град Крагујевац - MAJ 2026.године

У МАЈУ 2026. год. у ваздуху су била присутна следећа поленова зрна дрвећа: дуда, јавора, врбе, јасена, брезе, граба, ораха, храста, бора, липе, траве, конопље, боквице, киселице и коприве.

Дуд је био у ниским, средњим, а (01,02,03,04,05 и 06).05.2026. год. у високим концентрацијама.

Јавор је био у ниским концентрацијама.

Врба је била у ниским концентрацијама.

Јасен је био у ниским концентрацијама

Бреза је била у ниским, средњим, а (01 и 07).05.2026. год. у високим концентрацијама.

Граб је био у ниским концентрацијама.

Орах је био у ниским, средњим, а (01,02 и 03).05.2026. год. у високим концентрацијама.

Храст је био у ниским, средњим, а(1,02 и 03).05.2026. год. у високим концентрацијама.

Бор је био у ниским, а (21,22,29 ,31).05.2026 у средњим концентрацијама.

Липа је била у ниским концентрацијама.

Трава је била у ниским, а (04,05,06,07,08,10,11,15,19,20,21,22,23,24,25,26,27,28,29,30, 31).05.2026. у средњим концентрацијама.

Конопља је била у ниским концентрацијама.

Боквица је била у ниским концентрацијама

Киселица је била у ниским концентрацијама.

Коприва је била у ниским, средњим, а (02, 03).05.2026. год. у високим концентрацијама.

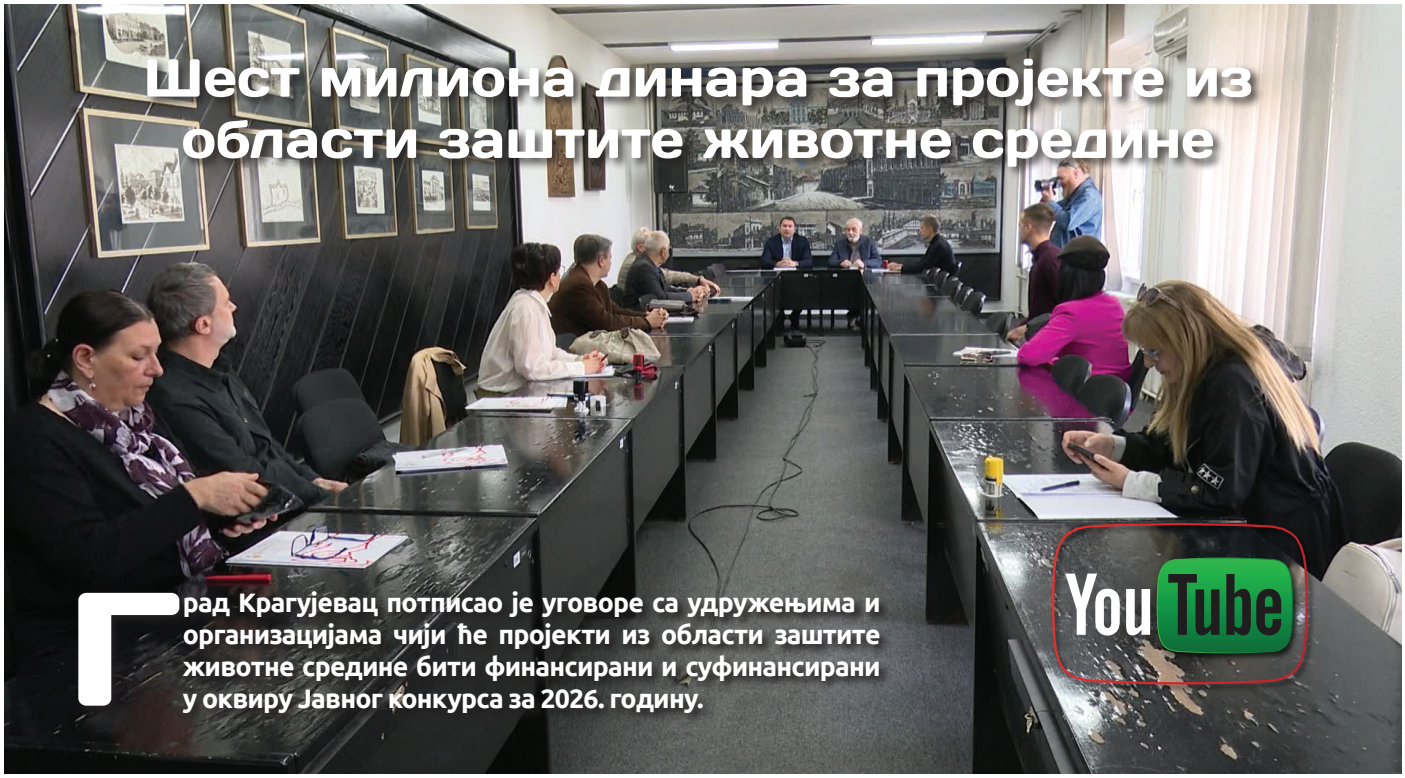
Јелена Ранковић
дипл. физичар

КГекоВЕСТИ

MAJ 2026.

Шест милиона динара за пројекте из области заштите животне средине

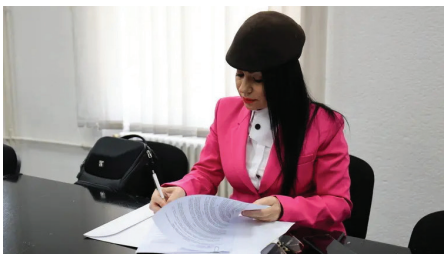

Град Крагујевац потписао је уговоре са удружењима и организацијама чији ће пројекти из области заштите животне средине бити финансирани и суфинансирани у оквиру Јавног конкурса за 2026. годину.

За ову намену ове године издвојено је шест милиона динара, што је највећи износ опредељен за пројекте заштите животне средине у претходних шест година.

Потписивању уговора у име Града Крагујевца присуствовао је Стефан Никезић, члан Градског већа за унапређење и заштиту животне средине, који је рекао да су се на конкурс, расписан у марту ове године, пријавила 23 удружења.

- ***И ове године оставили смо широк дијапазон области за које су удружења могла да конкуришу – од заштите ваздуха и заштите од буке, преко промоције циркуларне економије, до акција садње, чишћења града и заштите земљишта. Посебно нас радује што се пријавио велики број удружења која раде са младима, јер желимо да управо код младих подигнемо свест о значају заштите животне средине***, истакао је Никезић.

Он је додао да су ове године подржани и нови пројекти, међу којима су пројекти из области јонизујућег зрачења, као и пројекат мапирања дивљих депонија на територији града.

- ***Надамо се да ћемо наредне године додатно повећати буџет и омогућити да се још већи број удружења пријави на конкурс који расписује Град Крагујевац***, поручио је Никезић.

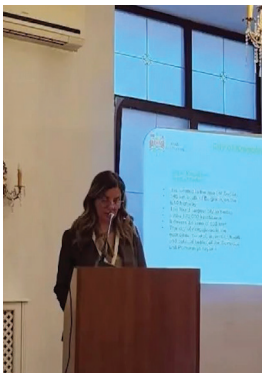
Крагујевац „Зелени шампион 2026“

Град Крагујевац добитник је престижне награде “Зелени шампиони 2026“, која је додељена на 21. Генералној скупштини Мреже асоцијација локалних власти Југоисточне Европе, одржаној у румунском граду Сибију.

Награда је потврда стратегије Града Крагујевца ка енергетској транзицији, смањењу штетних гасова и стварању здравије и одрживије животне средине за све суграђане.

Град Крагујевац је у оквиру иницијативе Повеље градоначелника, коју је подржала Мрежа асоцијација локалних власти Југоисточне Европе, на такмичењу „Зелени шампиони 2026“ добио награду у категорији енергетска ефикасност и обновљиви извори енергије.

Циљ овог такмичења је да препозна и промовише градове и општине у региону који показују лидерство, иновативност и конкретне резултате у спровођењу климатских политика и зелене транзиције на локалном нивоу.

Крагујевац је један од градова који у већој мери користи соларну енергију на јавним објектима. Захваљујући конкурсима који су спровели заједно са Министарством рударства и енергетике велики број грађана је поставио соларне електране у својим домовима чиме су стекли статус купца произвођача.

На такмичењу „Зелени шампиони 2026“ пријаве је поднело 24 града и општина из Југоисточне Европе, чланова Мреже асоцијације локалних власти.

Крагујевац је препознат као један од три региона лидера у спровођењу одрживих решења у области енергетске ефикасности, коришћења обновљивих извора енергије и одрживе мобилности.

NALAS
within its **Covenant of Mayors Office** for Climate and Energy for South-East Europe

hereby awards the

GREEN CHAMPIONS AWARD

in the category of

Climate Action & Energy

to

THE CITY OF KRAGUJEVAC

Ревитализација изворишта „Брзан“ до стабилнијег водоснабдевања Крагујевца

Радови на ревитализацији четири рени бунара на водоизворишту „Брзан“, у оквиру Моравског система водоснабдевања, настављени су и ове године. Након завршетка планиране ревитализације седам бунара, очекује се значајно повећање капацитета и стабилније водоснабдевање Крагујевца, околних насеља и општине Баточина.

Изворište „Брзан“, које се налази на око 30 километара од Крагујевца и обухвата приобаље Велике Мораве у дужини од пет километара, обишли су градоначелник Крагујевца Никола Дашић, председник Скупштине града Ивица Момчиловић и директор ЈКП „Водовод и канализација“ Небојша Јаковљевић.

- Градјеи ове године обезбедио средства за наставак радова, а ЈКП „Водовод“ предузело је све неопходне активности на обнови три бунара, што је било важно и због померања тока Велике Мораве- истакао је Никола Дашић.

- Ове године из градског буџета обезбеђено је око 60 милиона динара за још четири бунара. Резултати су већ сада значајно видљиви, а након завршетка ових радова остаће још два бунара на које ћемо се такође усредсредити, рекао је Дашић. ***Завршетком радова капацитет ће, са досадашњих око 50 литара у секунди, бити повећан на приближно 250 литара у секунди, што је изузетно значајно за стабилност водоснабдевања града. Вода постаје све важнији и све ређи ресурс услед климатских промена, због чега су оваква улагања од суштинског значаја***, нагласио је градоначелник.

Дашић је подесетио да је ово прва озбиљнија реконструкција система још од шездесетих година прошлог века, додајући да Град последњих година улаже у обнову других важних објеката и инфраструктуре, попут одмаралишта на Бешњаји и реконструкције отворених градских базена, које се такође реализују први пут након више деценија.

- ***Климатске промене су показале колико је важно благовремено реаговати када је реч о водоснабдевању,*** рекао је Ивица Момчиловић. ***Прошле године, услед недовољне количине падавина, акумулација Гружа била је на свега 20 до 22 % капацитета, што је изазвало забринутост грађана. Због тога смо, на иницијативу руководства ЈКП „Водовод и канализација“ и уз подршку Града, ушли у озбиљну реконструкцију система „Брзан“. Реконструисали смо три бунара, а сада следи ревитализација још четири. Количине воде које ћемо добити након ове реконструкције биће више него довољне за потребе Крагујевца. Паралелно са тим радимо и на реконструкцији филтер поља на акумулацији Гружа, како бисмо обезбедили довољне количине здраве пијаће воде за све грађане-*** казао је Момчиловић.

Према његовим речима, имајући у виду да је тренутни ниво акумулације Гружа око 49 %, Крагујевац ове године неће имати проблема са водоснабдевањем. Момчиловић је додао да ће Град наставити да помаже и општини Баточина у решавању питања водоснабдевања.

- Шездесетих година прошлог века, када је изграђено водоизвориште „Брзан“, пројектовано је 14 рени бунара, подсетио је Небојша Јаковљевић. ***Од укупно 10 бунара који су били у функцији, закључно са овом годином ревитализоваћемо седам, а још два или три до краја наредне године. Количина воде која се сада добија из ревитализованих бунара два до три пута је већа у односу на претходни период. План је да укупна издашност изворишта буде између 180 и 250 литара воде у секунди, у зависности од периода године-*** навео је Јаковљевић.

Он је додао да је рок за завршетак ревитализације ова четири бунара крај године, као и да је први бунар већ у фази радова. Његово пуштање у експлоатацију очекује се средином јуна што ће дати између 30 и 40 литара нове воде у секунди.

ЈКП

„Шумадија“ Крагујевац је за потребе снимања депоније Јовановац набавила дрон, који ће омогућити њено свакодневно надгледање.

Циљ је лоцирање критичних тачака које емитују топлоту, како би се брзом реакцијом спречили пожари, који са топлим данима представљају све већу претњу.

После прошлогодишњег пожара на депонији Јовановац, ЈКП „Шумадија“ у претходном периоду је обавила термовизијско снимање и применила систем расхлађивања критичних тачака како би је ставили под контролу, а сада је набавило и дрон којим ће је запослени на депонији свакодневно надгледати.

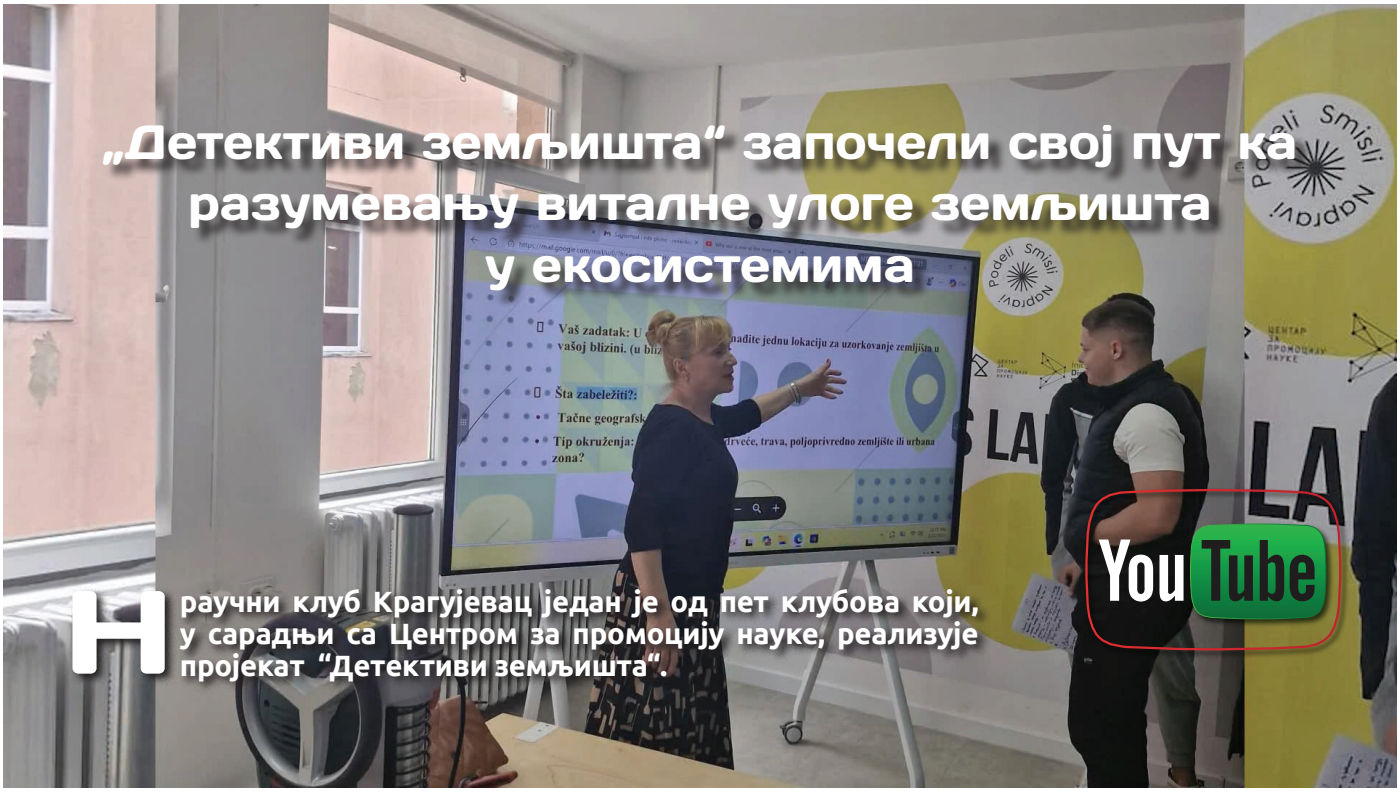

Дроном ће управљати запослени у различитим временским интервалима који ће пре тога завршити обуку.

Депонија Јовановац заузима површину 17 хектара, а у развијеном стању око 30. На појединим местима достиже висину и до 30 метара.

Отпад се на депонију Јовановац одлаже још од 70-их година прошлог века.

„Детективи земљишта“ започели свој пут ка разумевању виталне улоге земљишта у екосистемима

Научни клуб Крагујевац један је од пет клубова који, у сарадњи са Центром за промоцију науке, реализује пројекат “Детективи земљишта“.

Овај пројекат део је међународног програма ИМП-АКТ, који блиско сарађује са различитим Универзитетима из неколико европских земаља, као што су Белгија, Немачка, Чешка, Шведска.

У инспиративном амбијенту Мејкерс Лаба Прве техничке школе у Крагујевцу,

Научни клуб Крагујевац реализовао је једну од три истраживачких радионица у оквиру програма “Детективи земљишта“. Током прве двочасовне сесије, полазници су започели свој пут ка разумевању виталне улоге земљишта у екосистемима.

Циљ програма је да подстакне критичко размишљање и одговоран однос према животној средини и тако оснажи ученике да постану информисани и одговорни.

Ученици ће, кроз групну дискусију, анализирати локалне намене земљишта у свом граду и проценити да ли је тренутни начин коришћења одржив.

У склопу истраживања, ученици су попунили почетни упитник, који служи за процену њихових ставова о екологији пре и након програма.

Овај интердисциплинарни програм део је великог европског пројекта, који се спроводи у 15 земаља, а реализује га Центар за промоцију науке са Научним клубовима Србије.

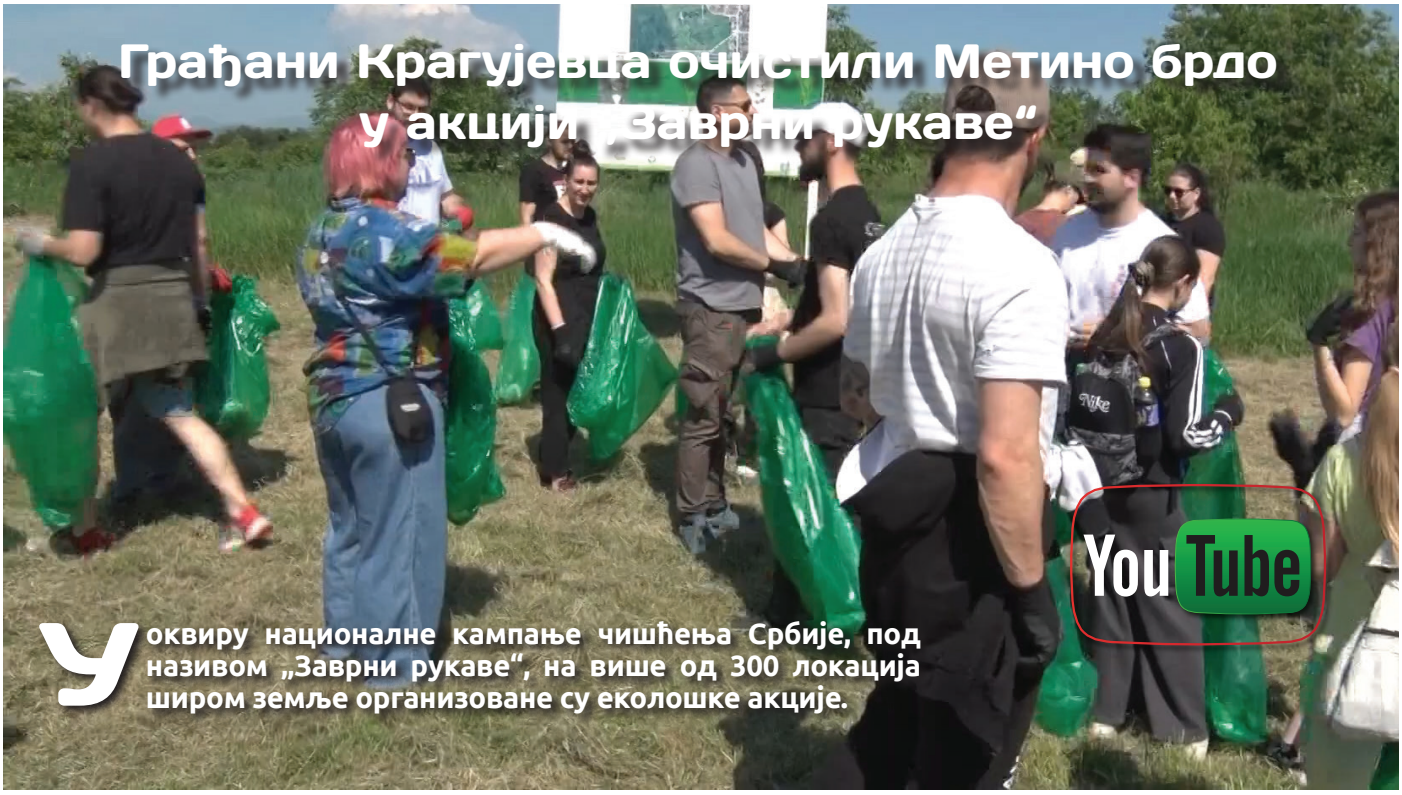

Грађани Крагујевца очистили Метино брдо у акцији „Заврни рукаве“

У оквиру националне кампање чишћења Србије, под називом „Заврни рукаве“, на више од 300 локација широм земље организоване су еколошке акције.

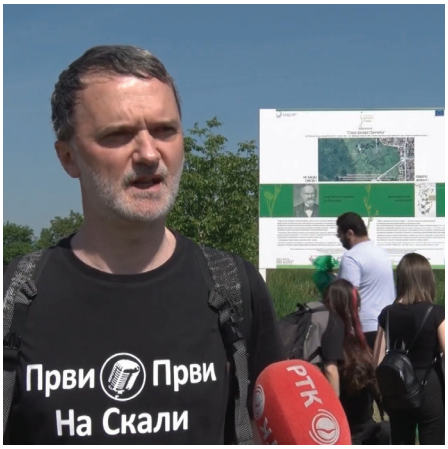
Место окупљања грађана Крагујевца, са циљем да својим ангажовањем допринесу чистијем окружењу и здравијој животној средини, било је Метино брдо.

Акцију на Метином брду организовало је Удружење „Први први на скали“, које је ову иницијативу покренуло 2021. године.

За учеснике су били обезбеђени џакови за смеће, заштитне рукавице и освежење, а чишћењем је овог пута била обухваћена велика јавна површина.

Акција је окупила велики број грађана који су желели да дају свој допринос чистијем и уређенијем граду.

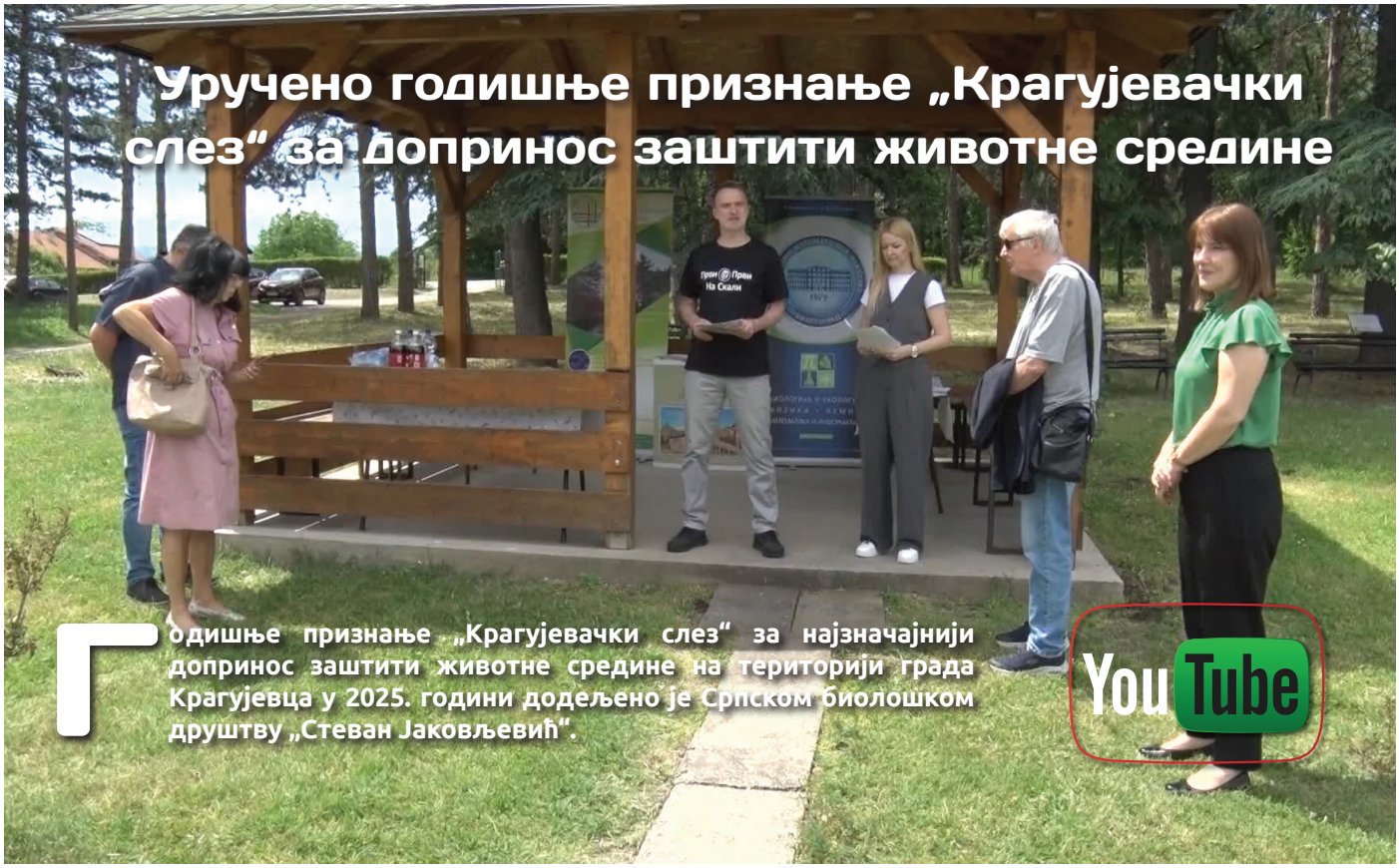
Међу учесницима је било и Крагујевчана који живе у другим градовима, али се радо одазивају акцијама ове врсте.

Резултати вишегодишњег рада Удружења „Први први на скали“ у области заштите животне средине не изостају.

На Метином брду више нема дивљих депонија које су раније нарушавале изглед овог простора, загађивале околину и изазивале чак и пожаре.

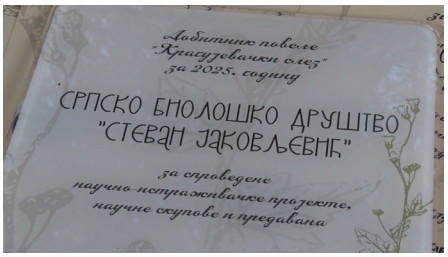
Посебан значај ових акција огледа се у јачању свести о томе да се љубав према природи и заједници најбоље показује конкретним делима.

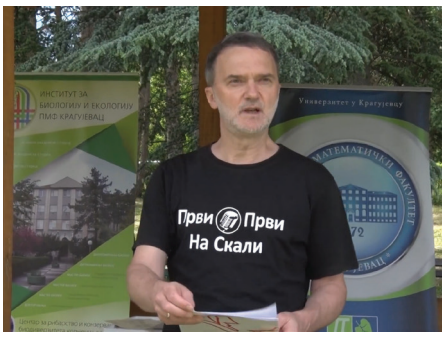
Уручено годишње признање „Крагујевачки слез“ за допринос заштити животне средине

Годишње признање „Крагујевачки слез“ за најзначајнији допринос заштити животне средине на територији града Крагујевца у 2025. години додељено је Српском биолошком друштву „Стеван Јаковљевић“.

Свечано уручење признања уприличено је у Ботаничкој башти у Крагујевцу.

Петочлани жири одлучио је да овогодишње признање „Крагујевачки слез“ буде додељено Српском биолошком друштву „Стеван Јаковљевић“ за значајан допринос у области екологије и заштите животне средине.

Током протекле године, Друштво је реализовало бројне научноистраживачке пројекте, организовало научне скупове и стручна предавања, доприносећи ширењу знања и подизању свести о значају очувања животне средине.

Повељу „Крагујевачки слез“ свечано су уручили представници Удружења „Први први на скали“, иницијатора овог признања, и Природно-математичког факултета Универзитета у Крагујевцу, партнера у реализацији пројекта. Поред повеље, уручене су и захвалнице појединцима и организацијама.

Признање је названо по „Крагујевачком слезу“, локалном ендему централне Србије, који је на подручју Крагујевца 1874. године открио чувени српски ботаничар Јосиф Панчић.

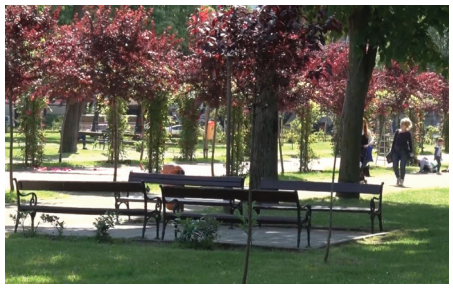
Најпосећенија зелена оаза у граду чистија и безбеднија за боравак свих генерација

Велики парк у Крагујевцу ових дана добија лепши изглед, захваљујући акцији чишћења и уређења које редовно спроводи Сектор зеленила Јавног комуналног предузећа Шумадија Крагујевац.

Циљ акције је да једна од најпосећенијих зелених оаза у граду буде чистија и безбеднија за боравак свих генерација.

Сектор зеленила је интензивирао радове на уређењу зелених површина у Великом парку.

Што се тиче садње, води се рачуна да биљке које се набављају буду прилагођене нашем климатском подручју како би се одржале и најбоље прилагодиле.

Радови обухватају кошење траве, садњу и заливање цвећа, као и уређење зеленила.

Посебна пажња посвећује се и уклањању смећа, како би парк био чист и уредан.

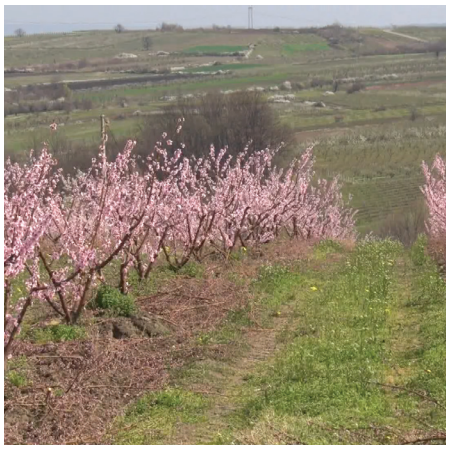
Уређење Великог парка наставиће се и у наредном периоду, а очекује се да ће овај простор допринети лепшем изгледу града и квалитетнијем провођењу слободног времена суграђана.

Очување пчела питање опстанка пољопривредне производње

Са доласком пролећа и почетком цветања воћа, пчеле имају кључну улогу у опрашивању и формирању плодова. Међутим, управо у овом периоду оне су најугроженије због неадекватне употребе пестицида или било којих хемијских средстава

Пољопривредни произвођачи приликом коришћења препарата у заштити својих воћњака, повртњака и уопште ратарских култура морају да бирају препарате у складу са законом о примени препарата.

Приликом коришћења препарата у заштити воћњака и других култура, пољопривредни произвођачи би требало да обрате пажњу на то да ли се у близини њихових парцела налазе пчелињаци.

У скаду са добром пољопривредном праксом, дужни су да обавесте пчеларе о планираном третирању најмање 48 сати унапред.

Препоручује се да, када пољопривредни произвођачи третирају своје воће, уклоне корове, јер се они први појаве и привлаче пчеле.

Пчелари, такође, могу предузети неке превентивне мере како би заштитили пчелиње заједнице.

Праћење најава третмана, правовремено затварање или измештање кошница, као и добра сарадња са пољопривредним произвођачима, кључни су у смањењу ризика од тровања.

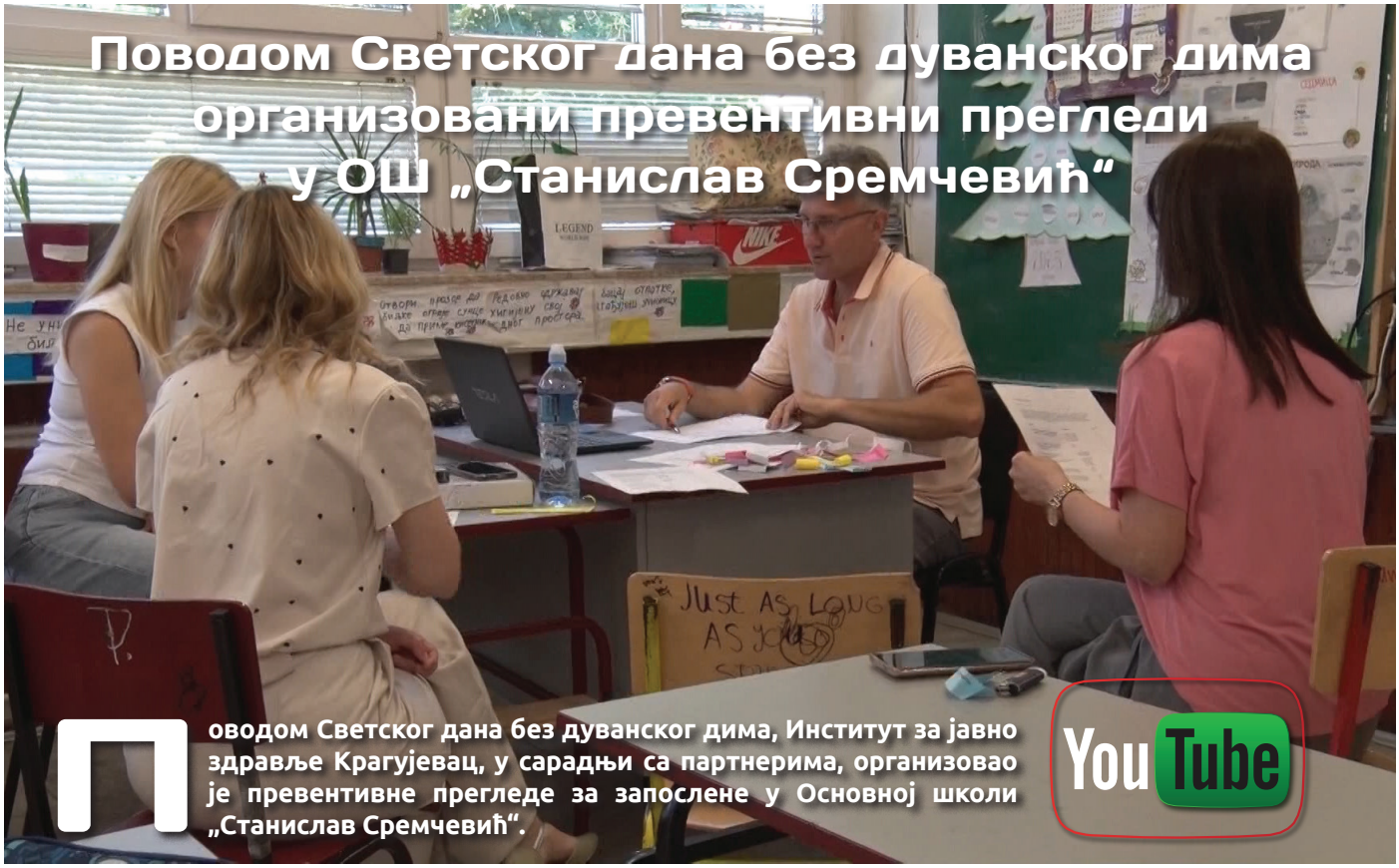
Уколико дође до тровања пчела, пчелари треба да обавесте Фитосанитарну инспекцију која ће контролисати употребу пестицида и Ветеринарску инспекцију која увиђајем треба да утврди на који начин је дошло до помора пчела.

Пчеле су најважнији природни опрашивачи пољопривредних култура.

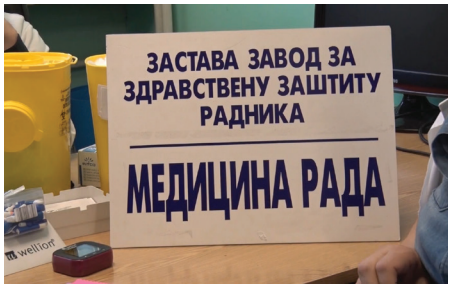
Без опрашивања, приноси многих воћних врста, били би значајно смањени или чак потпуно би изостали.

Очување пчела није само еколошко питање, већ и питање опстанка пољопривредне производње и квалитета хране коју свакодневно користимо.

Поводом Светског дана без дуванског дима организовани превентивни прегледи у ОШ „Станислав Сремчевић“

Поводом Светског дана без дуванског дима, Институт за јавно здравље Крагујевац, у сарадњи са партнерима, организовао је превентивне прегледе за запослене у Основној школи „Станислав Сремчевић“.

Крагујевачки Институт за јавно здравље наставља са акцијом превентивних прегледа радно активног становништва.

Запослени у Основној школи „Станислав Сремчевић“ имали су прилику да провере основне здравствене параметре и тестирају се на никотнску зависност.

Прегледи ове врсте од посебног су значаја имајући у виду чињеницу да је превенција најбољи начин за очување здравља и спречавање настанка бројних обољења.

Чланови овог колектива су, такође, могли да добију препоруке и смернице за евентуалну даљу дијагностику.

С обзиром на то да је здравствено стање радно активног становништва у фокусу промотивних активности крагујевачког Института за јавно здравље, акције ове врсте биће организоване и убудуће у радним организацијама, а следећа је Предшколска установа „Ђурђевдан“.

Крагујевац део разговора о системским решењима у области комуналног отпада

Заменик градоначелника Крагујевца Дејан Ружић присуствовао је радном састанку са представницима локалних самоуправа у Србији, који су организовале потпредседница Владе Републике Србије и министарка привреде Адријана Месаровић и министарка грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре Александра Софронијевић, а на коме је било речи о решавању проблема комуналног отпада и унапређењу комуналне инфраструктуре

На састанку је разговарано о системским решењима у области управљања комуналним отпадом, са циљем подизања квалитета живота грађана и даљег унапређења инфраструктурних капацитета локалних самоуправа.

Потпредседница Владе и министарка привреде Адријана Месаровић истакла је да се наставља координисан рад на системским решењима која ће допринети ефикаснијем функционисању локалних самоуправа и бољим условима живота грађана.

Састанку су присуствовали и представници Министарства заштите животне средине.

Град Крагујевац наставља да активно учествује у разговорима и иницијативама које се односе на унапређење комуналне инфраструктуре и решавање питања од значаја за заштиту животне средине и одрживи развој града.

КГ еко билтен (месечни билтен о стању животне средине у граду Крагујевцу) је настао у сарадњи Одељења за заштиту животне средине Града Крагујевца са Институтом за јавно здравље - Крагујевац и удружењем грађана "Стаклено звоно"

ЧЛАН ГРАДСКОГ ВЕЋА ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ И ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
Стефан Никезић

Трг Слободе 3
34000 Крагујевац

ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
ГРАДСКА УПРАВА ЗА РАЗВОЈ И ИНВЕСТИЦИЈЕ
Начелнк управе : Снежана Петровић

ОДЕЉЕЊЕ ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
начелник мр Драган Маринковић

Трг Слободе 3

www.kragujevac.rs

Драгана Мркаљ
дипломирани биолог - еколог, саветник

КГ ЕКО билтен 04/26
за мај 2026.
изашао је 20. 10. 2026. године

Издавач :
ГРАДСКА УПРАВА ЗА РАЗВОЈ И ИНВЕСТИЦИЈЕ
Одељење за заштиту животне средине града Крагујевца

Уређује:
Удружење "Стаклено звоно"

Зорица Савић Ранковић
Бојан Ранковић

Фотографије: Бојан Ранковић
Билтен садржи податке преузете из извештаја
Института за јавно здравље – Крагујевац